

Latweeschu Awises.

Isnahk katru deenu.

Maksā:	Maksā pa pastu peesuhlot u. pilscēlā mahjā peesuhlot:	Maksā us ahrsemēm:	Sludinājumi maksā:	Redakcija un ekspedīcija:
Ekspedīcija sagemot:			par sīku rakstu rind. 10 kap.	Jelgawā, Katoļu cēlā Nr. 44.
par 1 gadu . 2 rub. 20 kap.	par 1 gadu . 3 rub. — kap.	par 1 gadu . 5 rub. — kap.	1. pusē un tekstā 30 kap.	Tahjrunis 981.
par 1/2 gadu . 1 " 20 "	par 1/2 gadu . 1 " 60 "	par 1/2 gadu . 2 " 80 "		
par 1/4 gadu . — " 60 "	par 1/4 gadu . — " 90 "	par 1/4 gadu . 1 " 70 "	Adresei maiņa 10 kap.	Kantoris: Rīgā, Wajņu cēlā 30.
par 1 mehnu . — " 25 "	par 1 mehnu . — " 25 "	par 1 mehnu . — " 70 "	Numurs maksā 1 kap.	Tahj. 8260. Pasta kaste 288.

Nr. 73.

Pirmdeen, 16. martā.

1915.

Swarīgākais no saturā:

Wahzija pret Kreewijas patstahwigas ruhpnēezibas atihstibu
 Par tehwu walodu tautskolās.
 Muhsu kara spēhka fronte pret Wahziju un Austro-Ungariju.
 Kapsch pret Turziju.
 Kara lauks Franziā un Belžiā.
 Wahzu tswikoņu nogremdeschana.
 Sabeedriba starp Holandi un Saween. Walstim.
 Greckijas gatawoschanās.
 Kara anas

Wahzija pret Kreewijas patstahwigas ruhpnēezibas atihstibu.
 (Beigas.)

Japeemin ari wehl, ka wahzeeschi bija jo weikli pratuschi eeslawet sawus weselibas awotu, kurp tad ikkatru gadu brauzā no Kreewijas tuhkstoschu un tuhkstoschi bagatneeki un pahrtikuschi laudis, lai tur weseļos un pawaditu wasaru un Wahzija bahfa kabatā miljoneem Kreewijas felta.

Preeksch trim gadeem pafihstamais wahzu tautsaimneezibas finatneeks Maksis Zebers ifsazijās kahdā publiskā lekcijā it wajsirdigi, ka wiņam, kā ihstam wahzu patriotam, esot jawehlas, lai Kreewija ekonomiski un politiski neattihstitos pehz Wakar-Eiropas walstu parauga, bet lai ta paliktos, kā bijuse, tikai femes ruhķu atsewischķa pirmbuhtes walsts.

Tahdas wehleschanās peepildischanās, protams, nahktu Wahzijai tikai par labu. Tomehr Wahzijai nu pilnigi luhd schi zeriba, ka Kreewija ir nosodita uf pakalpalikschanu Wakar-Eiropai. Spēhja ekonomiskā atihstiba Kreewijā sewischķi pehdejos gados, wiņas kulturelee panahkumi, wiņas politiskā nogatawo-

schanās un beidlot wiņas tirdšneezibas lihgu ma notezeschana ar Wahziju, kuŗu pehdejā eeguwa no Kreewijas tās gruhtajā japaņu kara un eekschejo nemeeru laikā, tas wiss dereja par eemesleem, lai peeteiktu Kreewijai karu, lai to wahjinatu, lai tai atpemtū femes un lai to padaritu par padewigu, atkarigu kalpu Wahzijas wirskundiibai.

Wahzija nezihnas wis pret Kreewijas reakziju, kā ta allafsch daudfina, bet pret Kreewijas atihstibu pehz Wakar-Eiropas parauga.

Deenwidus Kreewijas rajons naw jau nemaf wairs pafihstams, tā tas pharwehrtēes pehdejos 30 gados ruhpnēezibas atihstibas liņā.

Kapsch wed un wedis muhs pee ta, ka muhsu ruhpnēeziba wehl jo wairak atihstisees, par spihiti Wahzijas intrigam, ka Kreewijai tai liņā ari ausis jauns rihts. Jau tagad daudfas tahdas leetas, peemehram dalchas apteeku prezes, kuŗas agrak dabujām no Wahzijas, ifgatawo tepat.

Ari tuwejo austrumu — Konstantinopoles — jautajums tiks ifschķirts Kreewijai par labu, bet ne, ka Wahzija un Austro-Ungarija to sappaia, wiņam par labu. Dardaneļu atweherschana wezinās wehl wairak muhsu ruhpnēezibu un tirdšneezibu.

Pehdejā mahzibas apgabalu kuratoru sapulzē pee jaunā tautas apgaismoschanas ministra pahrspreeda ari jautajumu par tehnikas un ruhpnēezibas skolu neatleekamu dibinaschanu.

Kronim esot japabalsta ari priwatas tehnikas un ruhpnēezibas eestahdes un ufpehmumi; tam ari jaweizinot tahdu kursu un darbnizu atweherschana un pabalstischana. Ja uflaboschot paschu ruhpnēezibu, tad tas atswabinaschot muhs no ahrsemju atkaribas tai liņā, pee kam ruhpnēezibas atihstiba esot jaiļplata ari uf seewetēm. Ir jau ifstrahdats projekts par seeweeschu arodneezisku ifglihtibu, kuŗsch wehl tikai naw dabujis likumigu spēhku.

Daudf tagad ari strahdā un spreesch par tehwijas weselibas awotu uflaboschānu un labeerihzibu. Scho awotu dabiskā wehtiba nemaf naw femaka par eeslaweto Wahzijas weselibas awotu dfeedneezibas spēhju. Tā tad ari tai liņā mehns atswabinasimees no wahzu juhga, no muhsu naudas weschanas uf Wahziju.

Un beidlot Kreewija un tās sabeedrotee Wahzijai zaur karu tā kreetni ween apgraihts spahrnus un eerahdis tai peenahzigo weetu un pawisam zitadu stahwokli Eiropā, nekā wiņa to bij zerejusi un sappojusi. J. S. H.

Par tehwu walodu tautskolās.

Kā jau finams, bijuscho Rigas mahzibas apgabala kuratoru Lewschina un Prutschenko laikā mahzibu pasneegschana tautskolās diwos pirmos mahzibas gados notika tehwu walodā. Schi kahrtiba dibinajās uf likuma, kuŗu kurators Lewschins wehl sawukahrt paskaidroja ar sawu zirkularu.

Zihņa dehļ teesibam.

Romans is Napoleona laikeem.
 (Turpinājums.)

Dissola tehws, kuŗsch, dehlam un we-deklai atbrauzot, patlaban kā no lauka bija pahrnahzis un swahrkus nowilzis, weenā krek-lā stahweja, brihtīņu bija meerigi noklausijees schint trazit, beidlot eemaisijās starpā.

„Zeet klusu maht“, wiņsch pawehleja, „neafstahwees ne ar weenu weenigu wahrdīņu pret to zilweku tur, kuŗsch tewi weenā dwa-schas wilzeenā par sawu mahti sauz un uf wisrupjako apwainol Kad juhs esat grafs, mans kungs, tad ta wezā femneeku seewa tur ir pateesibu sazijusi un wiņa naw juhsu pahrmētumus pelnijusi, ja juhs ari kā difch-ziltigs kungs eedomajuschees sew tās teesibas to darit; bet kad tu esi muhsu dehls, tad es tew prasū, ļaunais fehn, kā tu wari eedroschi-natees tā pret sawu mahti ufstahtees? Waj tu zeturto bausli esi glufchi aifmirsis?“

Wiņsch peegahja kapitanam glufchi klaht, kuŗsch pa wezā runas laiku bija pawisam ap-klusis, un pazehla draudedams roku.

„Bet, tehwi, apdomajees!“ seewa wiņam atgahdinaja.

„Ko lai es apdomajos?“ wezais neapmul-sis waizaja, „waj kapitans, waj grafs, to fehnu tur mehns esam ehdinajuschi, kopu-schi, ap-gehribuschi un ufaudfinajuschi, ar to es runaju bef kautribas.“

„Wiņsch to tik ļauni nedomā, tehtīņ“,

Elifabete apklusinaja nikno femneeku un glahstija wiņa sa-strahdato roku, „apdomā ta-tschu, kā wiņam ifgahjis pee Šw. Helenas grafa, tas jau ir tihri dabiski, ka wiņsch ir pahrskaitees.“

Schij balsij un mihlinaschanai Dissola tehws nespehja pretotees, weenmehr wehl ruhkdams, tatschu jau daudf mihligaki wiņsch atbildeja:

„Tad wiņam wjadfeja tā grafam ufbrukt, kuŗsch aifleedf sawa pascha meesu un asinis, bet newis mums, kas par wiņa behrnibas beh-digo stahwokli apfchehlojuschees.“

„Tā tad Renē ir pateesi grafa dehls?“ Elifabete ahtri un neapdomigi waizaja.

„Ak, behrns, tas man gaušchi sahp, ļoti sahp!“ wezais sahpigi sauza, „es to nebuhtu no tewis domajis, ka tu mums wezeem ļaudim netizi un mums peemehro tahdu neleetibu!“

Difji apkaunota Elifabete noleeza galwu.

„Peedod, teht“, wiņa luhdfās, „mehs jau wisi esam tahdā nelahgā apjukumā eegah-fuschees.“

„To es jums jau pareģoju“, wezais ruhza, „un tas ir tikai pats sahkums, nahks wehl daudf ļaunakas leetas preekschā.“

Pa to starpu ari wezā seewa bija sapehmusēs un wehl weenmehr apgalwoja karstām asaram, ka wiņa tihro pateesibu ruajajusi.

„Katru wahrdīņu es waru pee Pestitaja tehla apfwehrt; ja wiņi mani liktu uf kar-stām restem, ka swehto Lorenzi, man tomehr

wjadfetu apgalwot, ka tas wiss tā pilnigi pa-teesi ir.“

Un wehlreif wiņa atkahrtēja, tikai druziņ ih-saki, sawu nostahstu.

„Peedod man, maht, es tew tizu“, kapi-tans luhdfās, „teht, peedod“, wiņsch wezajam roku sneegdams peebilda, „juhs to nesaprotat, ko tas nolihmē, kad ofizeera godu aifskar.“

„Ofizeers jeb femneeks, katram godigam zilwekam ir saws gods un neļauj to aifskahrt“, wezais skarbi atbildeja, nemaf neewehrodams dehla ifstepto roku.

Atkal Elifabete metās starpā un panahza iflihgschanu.

„Pastahsti saweem wezakeem, kā tew pee grafa ifgahjis, Renē“, wiņa teiza, „ta mums buhs tā wislabākā aifbildinaschanās.“

Kapitans wiņai paklausija un pee tam aprakstija grafa personu un ari wiņa ifture-schanos.

Wezā seewa sasita rokas pahr galwu.

„Tad gan tas zilweks ir leeliski pahrgro-fijees! Tas tatschu bija tik skaists, smalks un mihligs kungs, ļaipns un runigs pret wis-femako. Kā wiņsch to war, noleegt sawa dehla esamibu un wiņa ifdihht no sawas mah-jas ahrā un muhs, wezus ļaudis, kuŗus wiņsch tatschu labi pafina, par melkuļeem un krahp-neekeem sauki?“

„Es jau tuhliht paredfeju ļaunu, kad difr-deju, ka grafs ufurotees Parifē, muhs nemaf neapmekledams un pehz sawa behrna neap-waizadamees“, wezais pukojās.

(Turpmak wehļ)

Bet tad isnahza tagaļejā kuratora Dr. Schtscherbakowa pafihstamais zirkulars, kas tehwi walodu no skolas gandrih pilnigi ifdina un pehz kuŗa pirmmahzibas skolās behrneem jau no pirmās deenas mahzibas pasneedfamas kreewu walodā.

Pret schahdu kuratora rihzibu tika zeltas suhdfibas un eesneegts peeprasijums ari walsts domē, kur leeta wehl naw ifspreesta.

Bet nupat no Peterpils fiņo, ka schi leeta preeksch mums, Baltijas eedfihwotajeem, pehmusl labwehligu wirfeenu turpat tautas apgaismoschanas ministrijā. Peterpils laikraksti, proti, fiņo, ka tautas apgaismoschanas ministrs grafs Ignatjews atzehlis finamo Rigas mahzibas apgabala kuratora Dr. Schtscherbakowa zirkularu par tehwi walodas aprobefchoschanu pirmmahzibas skolās, un atradis par wajadligu un likumigu, kā mahzibas pirmās diwās feemās teek pasneegtas tehwi walodā.

Muhsu pirmmahzibas skolas tagad nu atkal swabadi warēs ufelpot un sekmigi ifpildit sawu swarigo ufdewumu.

Eekschseme.

Wiskreewijas lauksaimneezibas palatas lehmumi.

No Petrogradas fiņo, ka Jermolowa wadiba notureta Wiskreewijas lauksaimneezibas palatas pilna sapulze, kuŗa peedalijās weetejo lauksaimneezibas organizaciju, beedribu un lemstu preekschstahwi. Sapulze nolehma luhgt waldbu, lai wiņa spertu soļus, kā atweeglot sehklas materialu, lauksaimneezibas maschinu un darba rihku eeweschanu. Atfina, ka lemkopibas rajoni peeteekoschi apgahdati lauka darba strahdneekem, jo teem peeskaititas ari seeweetes, un to darba spehjas paleelinajuschās zaur degwihna leetoschanas pahtraukumu. Lai lemteeris apgahdatu ar lauksaimneezibas maschinam un darba rihkeem, sapulze atfina par wehlamu noteikt kreewu fabrikam premijas. Lai atweeglotu to lauksaimneeku stahwokli, kuŗi audfejuschi kartupeļus degwihna pagatawaschanai, sapulze ifteiza wehleschanas, pabalstīt spirta fabrikaciju preeksch tehniskeem noluhkeem.

Maises nemeeri Wahzijā.

Pehz Petrogradas laikrakstu fiņam, sakarā ar maifes truhkumu eedfihwotaju nemeeri sahkot peepemt plaschakus apmehrus, jo dalchās pilsehtās gruhti esot dabut to paschu malumu — nepilnu pus mahrziņu deenā. Tā Ņelne dalchas deenas atpakaļ sarihkota demonstrazija, kuŗa peedalijusches wairak kā 10,000 zilweku.

Demonstranti sarihkijoschi gahjeenus pa pilsehtas galwenām celam, gar waldbas un sabeedribas eestahdem, nedami karogus un plakatus ar ufraksteem: „Mail! Mail! Neļauj at mums nomirt badā!“ Pehz wahzu awifes „Deutscher Courier“ fiņam, Ņelnes kaŗa walde un ziwileestahdes fiņajuschas par sagaidameem nemeereem un nolehmu chas sekot demonstrazijam, bet neifleetot eerotschus. Pawehle, neifleetot eerotschus, bijusi ifdota ari polizijai. Jahtneeku polizija pawadijusi gahjeenus un atpemuši demonstranteem karogus un plakatus ar sewischķi rewoluzionareem ufraksteem. Demonstrazija turpinajusēs wairakas stundas. Pilsehtā pa demonstraziju laiku weikali slehgti. Sabeedri-kās eestahdes apsargajis kaŗa spehks un polizija. Tapat zeeschi apsargatas ari bankas. Demonstrazijas beigās puhlt ifmehtatas proklamazijas ar ufaizinjumeem: „Pilsopi, noleekat eerotschus! Nemaksajeet nodokļus, kam eh rjums nedod mail!“ Tahda pascha satura proklamazijas bagatigā mehā ifplatitas sabeedri-kās eestahdes un priwatos namos.

Wakarā notureta ziwileestahschu un kaŗa gubernatora kopeja apseereschanās, pee kam nolemts turpmākās demonstrazijas apspeest ar eerotschu palihdlibu.

Polijas faudejumi.

Kā poļu awifes fiņo, Warschawas zentralā eedfihwotaju komiteja sastahdijusi plaschu pahrskatu par Polijas faudejumeem schai kaŗā. No wisas Polijas ifplatijuma, kuŗsch eepem 111,554 kw. werstis, eenaidneeka eebrukschana aifķehrusi 84 tuhkst. kw. werstis waj 85 proz. Neweena no Polijas gubernam naw ifwairijusēs no eenaidneeka eebrukuma. Eenaidneeks pahrstajigajis wiszauri Kalischas, Petrokawas, Radomas, Suwalku un Plozkas gubernas. Bef tam ifpostiti ari 4 apriņķi Lomischas gubernā, 10 apriņķi Warschawas gubernā un 4 apriņķi Ņubļinas gubernā. Zeetuschi paschi bagatakee, augligakee un ruhneezibas fiņa atihstutakee apgabali.

No 27 tuhkst. zeemeem, kas atrodas eenaidneeka kaŗa gahjeena apgabala, ifpostiti apm. 5500 zeemi jeb 20 proz. Pilnigi nodefdinati apm. 1000 zeemi jeb 4 proz. Wehl wairak zeetuschas weensehtu saimneezibas. No wiņa kopigā skaita, 10,000, pilnigi ifnihzinatas pahri par 800, t. i. 8 proz. un 5000 saimneezibas tā ifputinatas, ka wiņas naw eespehjam rihkotees. Tahdu weensehtu, kas nebuhtu zeetuschas, naw gandrih nemaf.

Wisu faudejumu kopsūma uf 1. janwari 1915. g. pehz eepreekscheja aprehķina sasneegusi 1014 milj. rbl.

Petrograda. Muifchneeku saeima 13. martā nolasi ja referatu par degwihna ruhneezibas stahwokli pehz aifleguma, pahrdot reibinoschus dfehreenus un nolehma luhgt waldbu pemt sawas rokās iniziativi, ifstrahdajot noteikumus par jaunā degwihna ruhneezibas weida pareifu nostahdischanu. Dfinwas deapetes iisauza referats par wahzu pahrmehrigo eespaaidu ruhneeziba un tirdfneeziba. Schim swarigam jautajumam nolehma seedot wehl weenu sehdi, lai spezieli pahrspreestu par wahzu pahrmehrigo eespaaidu neween ruhneeziba un tirdfneeziba, bet ari zitās nofarēs.

Baltija.

Rewele. Ari uf Reweles latweescheem kaŗsch aistahjis sawu eespaaidu. Preeksch kaŗa daudfi „tauteschi“ turejās par leeleem wahzeescheem un un runaja sawā starpa tikai wahzu mehle. Tagad ari tee runā it droschi pa latwiski. Kahrkli wahzeeschi pat sawu ulwahrdū galotnem nopehmuschi „ling“ un „ing“ nost. „J. W.“

Ainalchi. Scho feemu schejeenes juhmalā leelā skaitā eeradusches ropi, kuŗus weetejee (wejneeki samedijuschi leela skaita.

Gala muifcha. Pagahjuscho nedeļu schejeenes katpu mahjās Wehjos katpam leitim sadedlis 3 gadus wez behriņsch. Kamehr mahte aigahjusi uf aku pehz uhdens, tamehr bef ufraudfibas atstahtais behrns peegahjis pee kuroschas plihis un aifdedfinajees sewi. Nelaimigais behriņsch tik stipri apdedlis, ka pehz dalchu stundu ilgās mozischanās nomiris. Pagahjuscho gadu schai ģimenei ari sadega weeas behrns. Tants paschas deenās Platonis muifchā weenai wahzu kolonistu ģimenei ari peegahjis pee kuroschas plihis bef ufraudfibas atstahtais behrns un sewi stipri apdedfinajees; tas ari pehz leelām zeeschanam nomiris. Schee diwi schausmigeē nelaimes ga lijumā atkal aigahdina mahtem, lai neatstahj nepeeauguschus behrus bef ufraudfibas istabā. J. K.

Lafdonē par mahzitaju eezelts Zehsu rajona wikars Gustaws Schaurums.

Wentspils. Awiators Zihru-lis, wentspiletus, ifdarot ifluhkoschanas darbus par wahzeeschu armiju, eewainots un tagad ahrstejas Wilpā. Wiņsch zeie drihfumā no jauna dotees uf kaŗa lauka.

Ahrseemes.

Intendanturas prahwa Franzijā.

Parifē, 12. martā. 9. martā eesahkās senfazonelā Deklō prahwa. Apsuhdfeti bijuschais kaŗa ministrijas galwenais kaseeris Deklō un kahda modes weikala ihpaschneeze Margarita Beschof. Deklō suhtujis sawai „draudfe-

nei“ pahrtikas weelas un mantas, ko pehmis no armijas krahu neem. Radās aifdomas ari par speegoschanu, tomehr lihdf schim tās naw apstiprinajuschās. Deklō nenoleedf, ka suhtijis minetās mantas, bet apgalwo, ka tās pats eetaupijis no sawām „porzijam“ (Deklō atrodas deenastā ar palkawneeka tschinu). Margarita Beschof apgalwo, ka wiņa gribejusi eerihkot hospitalu un tur ifleetot suhtijumus, bet leezineeki apgalwo, ka faldateem atrautā pahrtika noderejusi pusdeenu sarihkoschanai draugeem un palihstameem.

Deklō stahwejis ļoti tuwu palihstaman finanschu ministram Kajō, kuŗsch wehl labā atmigā no sawas kundfes slepkawibas prahwas.

Parifē, 12. martā. Kaŗa teesa noteesaja Deklō uf tschinu un ordeņu faudeschanu un uf 7 gadeem zeetumā un Margaritu Beschof uf 2 gadeem zeetumā.

Parife. Frantschu awife „Matin“ fiņo, ka baronese Wohān, nelaiķa Beļģijas ķehniņa Leopolda morganaiskā laulata draudfene, ifdarijusi paschnahwibu, noschadamas ar rewolweri. Baronese Wohān dfihwoja Parifē.

Wihne. Bijuschais kaŗa ministrs generalis Schenaichs pehz fiņas sapemschanas par Peremischjas krischanu ifteizees: „Tagad wiss atkarajās no kaujas ifnahkuma Karpatos. Lai Deews sargā monarkiju!“

Perfija. No Ņeheranas fiņo, ka Enfelē, Perfija, pee Kaspijas juhņas peekrastes, zeltas malā kreewu kaŗa spehka nodaļas, lai ap-sargatu Kreewijas pawalstneekus, kreewu eestahdes un ruhneezibas ufpehmumus Enfelē, Talischachā, Neschtā un Kafwinā.

Bukarestē, 13. martā. Pehz Konstantinopolē noturetas ministru padomes sehdes generals von der Golzs-paschā aifbrauzu uf Berlini, lai nonestu ķeifaram fiņojumu par turku armijas stahwokli un par tās neeespehju aifsargat juhņas schaurumu, jo truhkstot munizijas. Zeļā uf Berlini fon der Golzs-paschā peeturēs ari Wihnē.

Riga.

Daugawpils kaŗa apgabala galwenā preekschneeka palihgs, Baltijas gubernas ziwilpahrwaldes ih-paschnais pilwnarneeks generalad-jutants Kurlows peegems luhdļejuš tikai zeturdēnās no pulksten 11—1 deenā. Oirdēnās un sestdeenas nepeepems.

Walfts domes deputats J. Sahlits 16. martā dodas uf aktuwo armiju ar Leeldeenu dahwanu suhtijumu no latweeschu leedojumu wahkschanas organizacijam.

Leeliskas manifestazijas ar kahdeem 20 karogeem, swehtbildem un ķeifara Majestates un Augstā armijas wirspawehneeka portrejām un mulku sarihkoja 14. martā pehz pusdeenas leeli strahdneeku pulki. Pee pils manifestanti luhdā nosuhtit ķeifara Majestatei padewibas un ufizibas apleezinajumu un Augstajam armijas wirspawehneekam apsweizajumu telegramu, nowehlot jo drihfu eenaidneeka ulwaru. Manifestanti apsweiza ari sabeedroto walstju konfulus.

Manifestazijas sarihkoja „Feniksa“ un „Unions“ fabriku strahdneeki, peedalotees dalchu zitu fabriku strahdneekem un strahdneezem. Manifestantus pawadija leelaks skaits polizijas eerehdpu.

Wehsts par Peremischjas krischanu sapemta ar leelu sajuhsmu ari weetejas lafaretēs. Par tuwakeem leetas apstahķeem drihwi interesejuschees pat gruhti eewainoteē kaŗeiwji, luhgdami ahrstus un fehehsirdigās mahsas, lasit wiņeem preekschā telegramas par kreewu armijas ulwaram.

Ar 10 rubļeem waj 3 deenam zeetuma administratiwi soditi par latwisku sarunuschanas pa telefoou Anna Aifchkaln un Mahrūpsch Lukstipsch.

Sarunas ar juhmalu domā atjau-not jau sesonās sahkumā, tikai ar finamu ulmanibu un zaur kontrolē.

Weetejās dfelszeļa stazijās swehtkeem tuwojotees nowehrojama publikas drihimeschanas, jo daudfi, aif darba truhkuma pilsehtā, iibrauz uf laukeem.

(Turpinajumu skat. 4. lapp.).

„Latweeschu Awischu“

Wisjaunakàs kara siņas.

Pet. tel. aģ. telegramas. 16. martā

(peesuhtitas lihds pulkst. 6 rihtā.)

Muhsu kaujas fronte pret Wahziju un Auftro-Ungariju.

Ofiziali. Kara Wehstnesis. 16. martā. No Augštā Wirsko-
mandeera shtaba.

Reetrumos no Nemanas no-
tika abpusigiufbrukumi.

Pee Osowezas wahja artilerijas ap-
schaudischanās.

Schkwawas un Omulewas
upju rajonos, Tartakas — Wachas —
Sawadas fronte noteek niknas zih-
pas dehl wahzeeschu polizijam.
24 stundu laikā mehsschesaguh-
stijām wairak nekā 600 wahzee-
schu ar 5 ofizeereem un eegu-
wām 2 lofchmetejus.

Karpatos mehss dodamees ul
preekschu sewischķi Bartfeldas
wirseena, kur mehssarkauju ee-
pehmām jaunu kalnu augstu-
mu liniju ap 35 werstes gaŗā
frontē. Shtiku kaujā dehl 389
metru augstuma austrumos no Meina-
ratchas sahdīchas mehss ifnihzinajām 3
bataljonus austreeschu.

Munkatschas — Strijas wir-
seena eenaidneeks no jauna
ifdarija wairak ufbrukumu, ku-
ŗus mehssatsitām. Pee tam ee-
naidneeks befsekmigi apmehta-
ja muhsu transchejas ar leelu
daudfumu rokas granatu.

Karsch pret Turziju.

Ofiziali. Kara Wehstnesis,
14. martā. No Kaukafijas armi-
jas shtaba.

Juhŗmalas rajona turki
mehģinaja pahreet ufbrukuma,
bet tika atsweesti ul Archa-
was upes kreiso krastu. Tcho-
rochas aifā muhsu kara spehka nodaļas turpi-
na speest turkus ul Artwinas
pusi. Soganlukas wirseena un Alaschkertas
eeleja notika atsewischķas sadursmes. Pahre-
jos wirleenos naw pahŗmaipu.

Kara Wehstnesis. Atenās, 14.
martā. No Tenedas salas fiŗo, ka Darda-
nelos lem kara kuŗu aifsar-
dības tagad noteek minu if-
lwejoschana. Forti turpina apschaudi-
schanu, bet kara kuŗi atbild teem sekmigi.
Sarosas lihzi katru deenu peenahk
kara spehka transporti. Lidma-
chinas sekmigi ifdara ifluhkoschana.

Kara lauks Franzijā un Belgijā.

Kara Wehstnesis. Parifē, 14. martā.
Ofizials deenas fiŗojums.

Pagahjuscho nakti eenaidneeks bombar-
deja Ara-u. Minu zihŗa pee Labua-
selas turpinas preeksch mums sekmigi.
Argonos artilerijas zihŗas. Ellasē
mehssepehmām Hartmans wei-
lerkopfas augstumu un apkart-
ni un eegu wām daudfguhstekŗu,
to starpā daudf ofizeeru. Wahzu lidotajs
sweeda wairak bumbas ul Wileru, seemeju
reetrumos no Tannas. Nonahweti trihs
behrni.

Kara Wehstnesis. Parifē, 14.
martā. Ofizials wakara fiŗojums.

Frontē deena pagahja meerigi. Badon-
wileras apgabalā muhsu kara spehks sascha-
wa wahzu lidmaschinu un saguhstija lidotajus.

Wahzu twaikoŗu nogremdeschana.

Stokholmā, 14. martā. Sweedru
laikraksti fiŗo, ka Baltijas juhŗa ģah-
juschi boja 3 wahzu twaikoŗi ar
ruhdaslahdiŗu: „Bavaria“, „Ger-
mania“ un „Königsberg“. Domā, ka
schee twaikoŗi ufduhruschees ul minem, waj
ari femuhdens lai wam. No Stetines turpretim
fiŗo, ka „Bavaria“ ģahjusi boja, ka domajams,
no wehtras, „Königsberg“ ufduhrees ul kreewu
mines pee Pomeranijas krasteem, bet „Ger-
mania“ laimigi nobraukusi pehz peederibas.

Premijas par zepelinu saschau- schanu.

Parifē, 15. martā. Awife „Matin“ no-
teiza 25,000 franku leelu premiju lidotajam,
kas Parifes rajonā saschaus zepelinu, un 10,000
franku par to pat artileristam.

Atsewischķi notikumi kara laukā.

Kara Wehstnesis. Petrogradā,
14. martā.

Wahzeeschi 12. martā starp Schkwu un
Pesu turpinaja sirdigus ufbrukumus un diwas
reifes eeguwa daļchus muhsu eerakumus pee
Serafinas un Tartakas meestipeem, bet katru
reifi mehss tos atsweedām agrakās polizijās.
Wahzeeschi sche zeeta leelus laudejumus.

Daļchos rajonos ul seemeļeem no Nare-
was daļa wahzeeschu bj pahŗģehrbuses muh-
su faldatu mehteļos, kuŗi labuma fiŗā ir pah-
raki par wahzu mehteļeem. Wahzu faldati
pā atsewischķeem zilwekeem ifdara ifbrukumus
no saweem walŗeem, ar noluhku, ifģeŗbt no-
galinatos. Muhsu iflasiti strelneeki atklabj
uguni ul eenaidneeka laupitajeem.

Pee Osowezas wahzeeschi wairakkahrt
mehģinaja pazeli ģaisā peeseetu aerostatu (ne-
grolamu ģaisa kuŗi), bet muhsu artilerija to
bef kaweschanaš saschahwa. Muhsu zeetoksch-
ņa artilerijas pahrakuma dehl wahzeeschu ba-
terijam ifdodas apschaudit Osowezu tikai ihsos
pahŗhmeenos. Muhsu ūguns ahtri peespeefch
apklust wahzu baterijas.

Kaujā pee Karaski meestiņa, ul Omeļe-
was kreisā krasta, 10. martā, ka tagad ifskai-
drojas, mehss eegu wām wairak kā 100 guh-
stekŗus, 6 lofchmetejus un trihs leelgabalus.
Tomehr no teem mums ifdewās aifwest sawos
walŗos tikai 2 lofchmetejus, pahŗjee lofch-
meteji un leelgabali padariu nederigi un tee
wehl tagad atrodas ul neitralā femes laukuma
starp muhsu un eenaidneeka walŗeem.

Daļa no tscheķu faldateem, kuŗi saŗemti
guhstā kopā ar Peremischķas ģarnifonu, ne-
atlaidigi luhdf atļaut teem zihnitees kreewu
kaŗeiwju rindās par slāwu leetu.

Solonikos, 15. martā. Italija at-
lahwa ifwest ul Serbiju aptee-
ku materialus.

Kairā, 14. martā. Preses birojs fiŗo,
ka 12. martā sadurme pee Kubras angli fau-
dejuschi 3 krituschus un 16 eewainotus; turki
at-tahjuschi ul kaujas lauka 50 krituschus, bet
eewainotos aifweduschu.

Daschadas siņas.

Sabeedriba starp Holandi un Sawee- notām Walstim.

Stokholmā, 15. martā. No Lon-
dones telegrafē, ka Holande noslehģusi
ar Saweenotām Walstim aifsardfi-
bas lihģumu. Saweenotās Wal-
stis appemas aifsargat Holan-
des kolonijas Riht-Indija.

Greekijas gatawoschanaš.

Solonikos, 14. martā. Kara mini-
strija steidīgi leek ifgatawot sarakstus 1916. ģ.
rekruteem, kuŗus drihf eesauks. Kara walde
noteiza Solonikos skolas un zitas leelas ehkas
par hospitaleem tuhli pehz kara pasludina-
schanas. Amerikā eeguhts par 5 miljoneem
dolaru kara materialu.

Sofijā, 14. martā. Ģenerals Po
aifbrauza ul Nischu.

Bukarestē, 14. martā. Ķehniņsch
peepehma audienzē fon der Golz-paschu; peh-
dejs apmekleja ari ministru preekschneeku un
kara ministri un tad aifbrauza ul Berlini.

Tokijā, 14. martā. Parlamenta wehle-
schanaš waldiba ufwereja. Tika pilnīgi sa-
treekta seijukaju partija, kuŗai wairak nekā
10 gadu parlamentā bij majoritate.

Kara ainas.

Klusee zihnitajees.

Tant brihdi, kad preekschejās polizijas
norisinas asinaifi kara darbi — zihŗa ul drih-
wibu un nahwi — werstes 5—10 aif muguras
ar steigu teek weikts ne mafak eewehrojams
darbs no tā saukteem pasiweem kaŗotajeem.
Netihŗas sahdīchu buhdiņas, schķuhģos, pat
ul klaja lauka — kā nekā eekahrtjuschees ul
apgahstām kastem waj paschdarinateem soli-
ņeem — sehģch wesela armija skrihweru un
eerehdŗu. Wisi wiŗi, pa leelakai daļai (pehz
nodarboschanaš) bijuschu sabeedriski darbi-
neeki — sklotaji, mehrneeki, pagasta skrih-
weri u. t. t. Katrs no wiŗeem atrafdamees
sawā darba laukā, meerigi, pazeetigi un pasch-
aifleedfiģi ifpilda sawu atbildiģo peenahkumu:
ifhmē daļchadus kara planus, raksta un if-
suhta pawehles u. t. t. Katrs wahrds un
katra kara linija, ifleeta ul papira no wiŗu
asajām spalwam, raksturo notikumus linamā
kara rajonā.

Wiŗu neparastā atpuhta ul zeetās ģrih-
das un aukstās, mitŗas telpās beefchi ifsauz
atmiņu no bijuschās mahjas dīhwes. Zik
ehrti un patihkami tad bij wakarus pawadit
sawejo widu, siltā istabā pee ģarschigu waka-
riŗu ģalda un mihkstā ģuŗu weetā!... Bet
scheit?... Tomehr ar katru jaunu saules
lehktu — wiss tas pafuhd un aifmirstas...
Apfnadamees sawu teescho peenahkumu
preeksch tehwijās, dīmtenes un sawejeem, —
ar jaunu sparū ķeras pee darba... it kā kau-
nedamees par sawām wakarejām domam. Kā
befģaligs rats bef apstahjas no rihta lihdf weh-
lai naktij wiŗi mehro un ifhmē ul papira wee-
tas un apģabalus, kur jau notikuschas waj ari
wehl sagaidamas kaujas un ruhpiģi, zitu pehz
zita krauj tos wehsturē. — Kahdu reifi weh-
sturneeks zels atklahiba wiŗu darbus, lai ee-
rakstītu tos muhšču ģrahmata kā peemiņu
turpmakeem ģadeem.

Telefona kabeļu tīklu nodomājusi ar šo pāvaru paplašināt Rīgas telefonu sabbēdriba.

Maschinistu kursu pabeigūschos amatneekus (atslehdneekus) pawehlets eeskaīt pastahwigā deenestā un peelaist pee maschinistu peenahkumu ifpildischanas.

Wisās pirmmahzibas skolās, tāpat kā widusskolās, mahzibas schogad beidāmas 15. aprīlī, kā to pafīpojūschu tautskolu inspektori.

Zeescha ufraudlība ufdota polizijai par tirgoschanos ar uturas lihdfekeem pilsehtas tirgos, gaļas un desu tirgotawās, maifnizās un peena rafchojumu tirgotawās un eetaisēs, ka wisur eewehrotu neween iihribas un zitas sanitates prasibas, bet ka ari pahrdotu tikai weseligus rafchojumus. Wajadiibas gadiju nos polizijai jaufaizina sanitates ahr-ti, lai konstatē obligatorisko noteikumu pahrkahpschanu un nodod wainigos sodischanai.

Jelgawa.

Kurfemes gubernators Nabokows, kā „Rusk. Wed.“ no droscheem awo-teem lipo, drihfumā atstahschot sawu weetu.

20 miljonu rubļu leelā labdaribas loterija notikscht 1. jūnijā. Lofes pahrdoscht wehl lihdē 18. maijam.

Preekschlasijumi par higienu. Tā ka schogad war ifplatītees dafchadas epidemijas, skolu ministrija pawehlejusi sneegt skolneekem sewischķus paskaidrojūmus par higienas eewehroschanu. Schaī noluhkā sarihkojamas lekzijas par higienu.

Skolneeku „strahdneeku drufchinas“. Dafchu widus skolu skolneeki eesneedlot luhgumus, lai pehz mahzibu beigam atļauj wīpeem palihdēt semneekem pee lauku darbeem. Ek-kurfiju weeta lai labak sarihkojot „strahdneeku drufchinas“ pedagogu ufraudlība. Ministrija par scho jautajumu esot eeinteresejusēs un sarakstotees ar mahzibu apgabaleem. — Waj nederetu to eewehrot ari mums? —

Weetejā Skolu un Ifglihtibas Beedribā, kuŗa lihdē schim bij preekschlihmigi klusa, nupat sahzis darbotees wulkans. Pehz notikuschās kahrtējās gada sapulzes, kuŗa ari noritejusi parastā rahmumā, beedribas walde wisā sastahwā peepeschi atteikusēs no amateem. Atteikschanās eemeslu dīrd to, ka lihdēschinejais beedribas preekschneeks iwehriņats adwokats Kalewitzs wairs netizis eewehlets walde. Walde to ufskatījusi par neufstizibas ifteikschanu un tadēh] atkahpusēs wisā sastahwā, neifpemet ari jauneewehletos un pahrwehletos waldes lozekļus.

Uf 26. martu (resp. 2. aprīlī) tad nu teek sasaukta ahrkahrtēja pilna sapulze, lai ifwehletu beedribas waldi.

Pee schis „J. L. Aw.“ pasneegtās liņas gan it nopeetnī jajautā: waj mums tagadejos gruhtos laikos tee-cham nēw neka prahtigāka ko darit, kā neeka personību dehl zelt sawstarpejas ķildas? Waj tas jel maf saskan ar tagagejo leelo laiku, kur wisam prahtam, wisām domam buhtu jasaistas ap daudz nopeetnakeem un zehlakeem darbeem?

Pee weetejās melderu beedribas kahds wiņas lozeklis greefchas zaur laikraksteem ar schahdu ufmodinajumu: Muhsu

melderu sabbēdriba ir weena no pirmakām un wezakām beedribam Jelgawā. Pa ilgo pastahweschanas laiku mums droschi ween ir eekrahjuschees leelaki naudas kapitāli. Tagad muhsu preekschneezibas peenahkums ari ir, seedit ko no muhsu kapitāleem uf tehwiņas altara, eerihtkojot lafareti ar wairakām gultām muhsu eewainoteem waroneem. Ja muhsu pelekee waropi nehuhtu muhs aifsargajūschu no pruhschu mechopeem, mums buhtu biis japahrzeesch tas pats liktenis, ko nelaimigā Polija un dafchi leischu apgabali pahrzeses, un dafchas muhsu sudmalas no wirsfeemes buhtu noslauzitas. Muhsu beedribas preekschneeziba sawu intereschu labā notureja beefchl ween sapulzes, bet tagad ta noraugas weenaldfigi uf tagadejeem pahrdlihtwojumeem. Darisim ko!

Wehstulneeks.

Sargatees no leekeem sweschwahrdeem!

J. Laim. — R. Luhdfaw paste.gies.

Bol. — Brb. Juhsu prasijumu, lai siņ-jumū eeweeotām nesaihsinatū un nepahrgrofitū, newarām ifpildit.

M. D. — L. Juhs pahrk maf eewehrojot muhsu wehstulneeka preekschgalā eeweeototo atgahdinajumu.

A. Sp. — Z. Buhs labak, ka leetu tahlak nekustinām wihru, kas ufpehmees zihpu prei wehl sudmalas spahrneem, Juhs tatschu nepahrteezinās.

E. M. — Gr. Saņehmām un pa daļai ifleetosim.

Atbildigais redaktors: **N. Purinšch.**

Isdeweja: Sabdr. „Latweeschu Awises“.

Печатать разрешается. Митавā, 15 марта 1915 г.

Pasaudets no malkas wedejeem stempeļzirris brauzot pa Dobeles schoseju un Walles eelu lihdē Wilka sehtai. Pret pat. algu lihdē god atrād. usdot sawu adresi Wilka eebrauzamā weeta (Leelā eelā) sem **D. N.** (164-2)

Mahjiņa (162) uz laukeem. Dohēapr., ar 8 p. semes, kurā warak gadus pastahw mater pretschu weikals, pahrdod. Jeb lērent. Tuw. siņas Neimāņa k. g. pahrdot. Jelgawā, Katoļu eelā № 11.

L. Jelgawas automech. tschaulischi fabrika J. Gotthard,

Pasta eelā № 4. seteis zaur dands tirgotawam sawas is wislabakā materials isgatawotas

paprosu „tschaulites“ wisos leelumos.

Turpat tabakas magasinā ih paschi labas tabakas sortes is Krimas, to starpā

„Турецкая Звезда“ 1/4 mahro. 51 kap., 1/2 mahro 26 kap.

Atkalpahrdewejeem 10 g. 10 k labi (Stamboli, Feodosijā) pa pirosi 8 rbj. 1000.

Jelgawas Kommercbanka

(1899. gadā dibinatā „Jelgawas Lauksaimneecibas Beedribas Krāšanas-Aizdošanas Sabbēdriba“ 1912. g. 31. oktobrī pārvērsta par „Jelgawas Kommercbanku“)

Jelgawā, Katoļu eelā Nr. 44,

(Jelgawas Lauksaimneecibas Beedribas namā).

Kantors atvērts no plkst. 10 līdz 2 deenā darbdeenas.

Jelgawas Kommercbanka izdara visadas banku operacijas, kā peņņem noguldījūmus, izsneedz aizdevūmus, izdara premiju biļešu apdrošinašanu pret amortizaciju u. t. t.

Procentu mērs: noguldījūmeem 6% gadā bez kroņa nodokļa atvilksanas, tekoša rēķina noguldījūmeem līdz 5%, aizdevūmeem 7—9%.

Noguldījūmus peņņem ari pa pastu, telegrafu un rentejam un valstsbankas nodajam peesuhlītus un tapat tos un viņu procentus izsūta.

Pasta adrese: Митавскому Коммерческому Банку, Митавā. — Jelgawas Kommercbankai, Jelgawā.

Telegrafa adrese: Коммерцбанкъ, Митавā. — Kommercbank, Jelgawā.

Rentejās un valstsbankas nodajās: Условный текущий счетъ Митавскаго Коммерческаго Банка въ Митавскомъ Казначействѣ № 63671. — Jelgawas Kommercbankai tekošais rēķins Jelgawas rentejā № 63671.

Saur renteju waj valstsbankas nodaju naudu sūtot — pee eemaksas jauzdod Jelgawas Kommercbankas vārdis un viņas tekoša rēķina nummurs un pēc eemaksas izdārīšanas jaraksta Jelgawas Kommercbankai ipašu vēstuli, kuŗa jaaprāda, ko ta lai dara ar peesūtiito naudu.

Bilance uz 1. janvari 1915. g. 6,595,330 r. 30 k.

Eemaksats (skaidrā naudā) akciju kapitāls un citi bankā esoši drošības kapitāli **1,084,705 r. 64 k.**

Esnu pahrbrauzis un peņņemu wi-adus **drehneeka darbus** par lehtam zenam, uswāiku no 4 rbj sahkoļ, Skrihweru eelā № 56, ds 15.

(163) **A. Dundurs.**

Rentneeks

Jeb **pusgraudneeki** wjadsgigi Rubenū Rosenos, Schwitenes pag. (155-3)

Galda swarus

1915. g. stampeletus,

dezimal-sorokowija- } **swarus**

un

swaru bumbas

peedahwā

Tirgot. & Ruhpneeku

Ekonom. Sabbēdriba

Jelgawā,

Katoļu eelā 46, tahj. 10-74.

Selta medaļa Londonā 1893. g.

Sargatees no wiltōjumeem!

Prowif. G. F. Jürgens'a

Bor-Timolin

seepes (20-23)

pret swihschanu, nodeg-

schanu, saules plankumeem,

pinnem un dselteneem plan-

kumeem

Smarschojochas aug-

stakā labuma

tuilet-seepes.

Dabonamas wisur!

1/2 gab. 50 k., 1/3 gab. 30 k.

Galwenā noliktawa pee

G. F. Jürgens'a, Maskawā.

Leel-Sesawas Krāšanas-Aizdošanas kasse

Jelgawā, Katoļu eelā № 44.

Bilance 31. dec. 1914. g. 1,225,970 r. 18 k.

Kasse maksā par noguldījūmeem par gadu līdz 6 1/2% skaitot no noguldīšanas deenas. Noguldījūmi atsvabinati no viseem kroņa nodokļeem. Par aizdevūmeem 7 1/2—9%. Rakstu naudas nekādas netop ņemtas. Kasses darīšanas noteek katru darbdeenu no plkst. 10—3.

Valde.

Mekleti teek inteligenti strahdneeki,

kuŗi ejlas fabrikās un wahritawās, jeb ari laku fabrikās jau strahdajūschu. Rakstiskas offeretes kreewu walodā jaraksta **J. C. Kocha laku fabrikai Rīgā, Kruhs-muischas eelā № 3.** (165-3)

Ihstus, dabi-gus wihnogu wihnus

pahrdod katru deenu, isņemot swehtdeenas, no plkst. 2—6 pehz pusdeenas

Jelgawas Lauksaimn. Beedribas Konsumā Weikals, Katoļu eelā № 44, telef. 74.